

**До четвертої річниці повномасштабного вторгнення
Svidok.org запускає збір свідчень про війну**

Фото - <https://fex.net/uk/s/ransfkl>

Минуло чотири роки з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. 24 лютого - це дата, про яку є що сказати кожному українцеві, та з кожним роком все більше деталей затираються. Тож до цієї дати онлайн-платформа [Svidok.org](https://svidok.org) оголосила про запуск всеукраїнської ініціативи зі збору свідчень українців про війну.

Для цього потрібно зареєструватись на svidok.org або ж скористатись телеграм-ботом – @SvidokNoteBot чи безплатною телефонною лінією за номером 0 800 507 480. До свідчень можна додавати фото та відео.

Поділитись своїм воєнним спогадом може кожен. На платформі Svidok.org всі свідчення є конфіденційними, а після публікації з персональних даних відображається лише населений пункт, де відбувались події, описані в нотатці.

Що українці вже зберегли на Svidok.org

На платформі Svidok.org вже зареєстровані майже 5500 українців, які діляться своїми історіями і про початок повномасштабної, і про день війни, який найбільше запам'ятався. А також про окупацію, евакуацію, волонтерство. Ось кілька з них (імена змінені з міркувань безпеки).

“ У нашому районі, де проспект Лобановського, в перший день тривоги не лунали. Перша була 25 лютого. У ніч з 25 на 26 лютого ми були в укритті, тільки прийшли і заснули - стався о 8:00 приліт ракети в будинок на Лобановського, 4. Фото, які додаю, зроблені того ж дня. Дочекалися повернення батьків 9 березня. Виїжджаючи з Бучі, вони вже не сподівалися побачити свою квартиру цілою... Всі перші тижні ми не вимикали радіо, в режимі 24/7 слухали новини. Стрімкість подій приголомшувала. Почав вести щоденник війни до літа 2022 року. Щоб не збожеволіти від валу трагічних подій перших тижнів. ” – [пише](#) Олександр про свій досвід початку повномасштабного вторгнення в Києві.

Ранок 24 лютого почався з вибухів і телефонних дзвінків сусідів, родичів. Всі розуміли що щось відбувається, але мозок не хотів приймати реальність. Подзвонивши керівнику закладу, в якому працювала, сказав виходити всім на роботу. Прийшовши в навчальний заклад, я була заступником директора, побачила учнів, які прийшли на навчання. Дзвонила в управління освіти як міське, так і обласне, ніхто не відповідав. Ніяких вказівок, наказів не було. Вирішили всіх учнів розпустити по домівках, але деяким учням треба було добиратися в інші села і міста, багато хто проживав у гуртожитку. І тут почалося страшне, як їм потрапити додому? Діти їхали на свій страх і ризик, класні керівники весь час були на зв'язку. До пізнього вечора, дякувати Богу, всі, крім одного учня добралися до дому. Один учень повернувся і деякий час жив у своїй класній керівниці, бо не міг виїхати з міста. Цей день я пам'ятаю уривками, деś помню, деś свідомість не хоче приймати жахливу реальність., – [поділилась](#) своїми спогадами з Херсона Ольга.

Близько третьої ночі реактивний дрон влучив у дах багатопверхового житлового будинку в моєму дворі. На той час були самі люті морози і температура була -20. Внаслідок вибуху виникла пожежа. був пошкоджений фасад, але найстрашніше у трьох прилеглих будинках було пошкоджено понад 30% вікон: вибито шибки та вирвані рами. Весь двір був встелений шаром зі скла. Вибух стався у 50 метрах від моїх вікон. Або хоч якось захистити помешкання від нищівної температури, люди забивали вікна чим могли: фанера, ОСБ-плити, поліетилен. Об'єктом

ураження був житловий сектор з простими цивільними людьми. На такі злочини здатні лише терористи, - [розповідає](#) про найсвіжіший спогад війни Світлана.

Думка про виїзд виникла не відразу. Я би сказала, у мене зовсім не було думки виїжджати. Я думала, що це скоро завершиться і я не хотіла залишати своїх батьків, своїх рідних, знайомих, свою квартиру, залишати свого кота. Я це не планувала зовсім. Ми півроку були в окупації. Мені було дуже страшно не так за себе, як за дитину, тому що я зрозуміла, що коли вони захочуть, то і зроблять, перекриють усі доступи до Криму перекриють доступи, до Херсону. І вони будуть робити що завгодно, і голод можуть зробити, як це було в 33-му. Що хочуть можуть зробити. І я цього дуже боялась. І одного дня я сиджу з сусідкою на вулиці розмовляємо, і приходить чоловік і каже: «Наташа, я замовив маршрутку, яка вивозить людей. Завтра ми їдемо, збирай речі.» Боже, в мене паніка, сльози, я нікуди не поїду, як так завтра? Ми сіли вранці на маршрутку, плакали всі. Навіть наш дідусь, коли ніколи не побачиш його сльози. Два чемодани з собою взяли речей, - [ділиться](#) Оксана про виїзд з Антонівки, що на Херсонщині.

Завезли допомогу військовим на пост і цивільним на Малу Рогань і під Вільхівку. Вчора наші прекрасні друзі з фонду Дія зарядили нам дві машини харчів, білизни, предметів гігієни. В селах після боїв, звісно, дуже печально: деякі будинки випалені, деякі побиті, але видно, що в них далі живуть, латають вікна, розбирають сміття. Старенькі копаються на городах, як без цього) Несподівано звідкись з'явився літак, але швидко зник. Сонячно, з боку Чугуєва небо в ніжному ранковому серпанку, - [діляться](#) своїми буднями харківські волонтери.

Таких опублікованих історій на платформі Svidok.org – майже 4000. А не розказаних – мільйони! Зараз не час мовчати. Про щоденні обстріли Росії, руйнування будівель внаслідок ракетних атак, про воєнні чи екологічні злочини, поранення, окупацію, вимушену евакуацію, блекаут, навчання в укриттях, волонтерство або адаптацію до життя в умовах війни, про те, як ви відчуваєтеся – ваша історія важлива!

Чому варто залишати свої свідчення

Анонімні свідчення про воєнні та екологічні злочини команда онлайн-платформи передає Офісу генпрокурора та Міжнародному кримінальному суду. Понад 350 історій, залишених на Svidok.org, долучили до досудових розслідувань.

Також у США провели з десяток виставок, присвячених темі повномасштабної війни Росії в Україні. У Нью-Йорку, Каліфорнії, Вашингтоні іноземці побачили наслідки ворожих атак очима людей, чий міста і села щодня стикаються з російською агресією.

“Ми бачимо, що підтримка України у світі зменшується. Нам потрібно змінити цю ситуацію і показати свою згуртованість. Для цього варто голосно говорити, що в нас йде повномасштабна війна, яку Росія і тільки Росія зав’язала. Саме персональні історії допоможуть іноземцям краще зрозуміти, через що проходять українці щодня. Адже статистика і новини у ЗМІ не дають повної картини. Тому час голосно розказати правду”, –

закликає Олена Кук, директорка зі контенту та комунікацій платформи Svidok.org.

Персональні історії посилюють голос українців за кордоном. А головне – вони унеможливають спроби Росії маніпулювати фактами та викривлювати правду про ту чи іншу подію.

Також свідчення українців про воєнні злочини з 16 лютого до 16 березня можуть [конвертуватись донорами](#) у 50 гривень, що **перераховуватимуться на “Єдинозбір”**, у межах якого Фонд збирає 1 мільярд гривень **на закупівлі дронів-перехоплювачів шахедів**. Це спільна ініціатива платформи Svidok.org, Благодійного фонду Сергія Притули й Національної Бібліотеки Ярослава Мудрого. Тобто історія українців стане донатом і посилить спроможність наших військових у відбитті ворожих повітряних атак.

Поділіться своєю історією на Svidok.org. Світ має почути правду!

Svidok.org – захищена соціальна онлайн-платформа спогадів українців про війну, де люди анонімно описують свій досвід життя під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Ідея створити відкритий простір для документування правди про війну належить групі небайдужих громадян і друзів України у партнерстві з Фундацією AI for Good.

Аби зберегти спогад, потрібно зареєструватись на svidok.org або ж скористатись тг-ботом – @SvidokNoteBot чи безплатною телефонною лінією за номером 0 800 507 480. Кожна людина може розповісти на платформі про те, як переживає щоденні обстріли росії, стала свідком руйнування, отримала поранення, пережила окупацію, про вимушену евакуацію, волонтерство, адаптацію до життя в умовах війни, і навіть роздуми чи творчість. Також до тексту можна додавати фото та відео.

Свідчення про воєнні злочини росіян вже передані до Міжнародного кримінального суду та Офісу Генпрокурора, розповіла директорка з комунікацій Svidok.org Олена Кук.

"Ми напряду контактуємо з представниками МКС щодо передачі свідчень українців про злочини РФ під час війни. Деталі передачі свідчень - конфіденційні з міркувань безпеки. Але варто сказати, що трибунал виявляє великий інтерес до таких персональних історій", — зауважила вона.

Олена Кук наголошує: платформа має кілька рівнів захисту, що дозволяє зберігати анонімність дописувачам. Розробники закрили особисті дані користувачів з міркувань безпеки. Лише розслідувачі можуть з ними сконтактувати через спеціальний аккаунт і лише з дозволу людини. Додатково також створили механізм фіксації спогадів для українців, які перебувають на тимчасово окупованій території.

"Якщо людина перебуває на окупованій території, може поставити спеціальну помітку. Тоді її допис опублікують тільки тоді, коли їй вже нічого не загрожуватиме", - пояснила Олена Кук.

Також платформа надійно захищена від кібератак. А сервери, які зберігають спогади, фізично розташовані у Німеччині та США, тож росіяни не можуть нанести пряму атаку на них і стерти дописи.

"Часто дописи українців у соцмережах блокують. Або вони губляться у потоці інформації. До прикладу, зараз складно знайти деякі знамениті фото і відео 24 лютого, не кажучи вже про 2014 рік. А все це дуже важливо зберегти, аби росія не змогла маніпулювати фактами. Аби все, що ми пережили, не було марним. Саме ми хочемо

зберегти історію кожного українця на надійному порталі - на Svidok.org”, - пояснює Олена Кук.

Також на платформі постійно реєструються іноземні журналісти. Серед медійників є і з таких авторитетних видань, як The Times, The Economist, Le Monde. Вони також можуть сконтактуватись з українцями через спеціальний захищений аккаунт, та використати свідчення у своїх матеріалах. Крім того, за словами Олени Кук, розробники відслідковують активність на сторінці. Відповідно до останніх даних, на “Свідок” щодня заходять тисячі людей за кордоном. Персональні історії українців допомагають краще усвідомити жахіття війни іноземцям, ніж новинні заголовки, відгукуються вони.